

Kokousmuistio

24.3.2021

VN/10384/2019

VN/10384/2019-VM-222

 Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja
 digitalisaatiohanke

Kuntajaoston kokous 3/2021

Aika tiistai 23.3.2021 klo 12.00-14.00

Paikka TEAMS

Läsnä	Jani Heikkinen VM	puheenjohtaja
	Suvi Savolainen VM	varapuheenjohtaja
	Sami Salonen OKM	
	Pilvi Rantanen STM	
	Tero Tyni VM, paikalla 13.30 asti	
	Jaana Walldén VM	
	Laura Saijonmaa YM	
	Päivi Väisänen-Haapanen Suomen kuntaliitto	
	Matti Mäkelä Turun kaupunki	
	Mika Itänen Seinäjoen kaupunki	
	Janne Airaksinen Lapinlahden kunta, paikalla 13.30 asti	
	Riitta Pitkänen Pohjois-Pohjanmaan liitto	
	Susanna Lammassaari Lapin aluehallintovirasto	
	Ulla Suomela VM	sihteeri
	Maiju Kinnunen Gofore	asiantuntija
	Mikko Lehtonen VM	asiantuntija, paikalla 12.30 alkaen

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.00

2 Ilmoitusasiat

Todettiin paikallaolevat asiantuntijat.

Todettiin VA-hankkeen tietojärjestelmän käyttöönottoon liittyvien aikataulujen siirtyminen. Tietojärjestelmän käyttöönotto siirtyy neljän pilotin osalta (Palosuojelurahasto/järjestöjen yleisavustukset, UM/yleisavustukset, EUSA/yleis- ja hankeavustukset ja OKM/nuorisojärjestöjen yleisavustukset) osalta eteenpäin. Alkuperäisen aikataulun mukaan tietojärjestelmän käyttöönottojen piti alkaa syksyllä 2021. Käyttöönotot toteutuvat joko myöhemmin keväällä 2022 tai syksyllä 2022. Uuteen toimintamalliin siirtyminen voidaan aloittaa, vaikka tietojärjestelmän käyttöönottoaikataulu siirtyy. Aikataulumuutoksesta johtuen ensimmäiset avautuvat haut voivat olla muitakin kuin edellä mainittuja hakuja. Muutoksella ei ole vaikutusta kuntajaoston työlle.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Puhelin
Telefon
Telephone
Faksi
Fax
Fax
s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

 0295 16001
 +358 295 16001

valtiovainministerio@vm.fi

3 Kokouksen esityslista

Hyväksyttiin 16.3.2021 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

4 Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (17.2.2021, 2/2021) kokousmuistio (liite 1).

5 Jaoston tilannekatsaus

Todettiin tiedoksi jaoston tilanneraportti (liite 2). Valtiokonttorin tekemän data-analytiikkakartoituksen myötä on esiin noussut uusia esteitä ja haasteita, jotka kohdistuvat valtion kirjanpito- ja maksatusprosessiin. Valtion kirjanpidon kautta ei saada selville eri kuntatoimijoille maksettujen avustusten kokonaisuutta. Selvitetään mahdollisuuksia saada tiedot valtionapuviranomaisten järjestelmissä. Työtä jatketaan tietovarantonyrkissä.

6 Kartoituksen tulokset: Haastattelujen yhteenveto

Esiteltiin toteutettujen haastattelujen yhteenveto (liite 3). Yhteenveto todettiin hyväksi ja haastattelut hyvin toteutetuiksi. Esitetyt havainnot ovat oikeanlaisia.

Keskusteltiin yhteisen tietojärjestelmän käyttöönotosta ja sen pakollisuudesta. Haeavustuksia.fi ja tutkiavustuksia.fi –palvelut ovat kaikille yhteisiä. Kaikki va-viranomaiset siirtävät tiedot näihin kahteen palveluun. Osalle viranomaisia jää oma järjestelmä käyttöön. Näiden viranomaisten tilannetta tarkastellaan järjestelmän elinkaaren lopussa. Yhteiset tiedot tulisi saada osaksi käyttöönotettavia järjestelmiä.

Haastattelujen yhteenvedosta esille nostettiin pitkäjänteisyyden puute. Myös vaikuttavuuden ja sujuvuuden varmistaminen ovat keskeisiä tavoitteita. Sujuvuudella voidaan varmistaa resurssien riittävyys hakemiseen. Haastattelujen yhteenvedon perusteella todettiin, että kuntiin liittyy erityiskysymyksiä, joita on tarvetta kehittää eteenpäin kuntajaoston työssä.

7 Tietovarannot

Todettiin tiedoksi toteutetun data-analytiikkakartoituksen tulokset sekä tietovarantokysymykset (liite 4). Kolme ensimmäistä kysymystä (kuntatoimijoiden tunnistaminen, kuntatoimijoille myönnettyjen avustusten määrä sekä valtion kirjanpidon ja maksatusprosessi) on tarkasteltu tietovarantonyrkissä. Kolme muuta kysymystä (kunnilta pyydettävät tiedot, hyödynnettävät tietovarannot sekä tutkiavustuksia.fi-palvelun tietosisällöt) vaativat vielä lisäselvittelyä esim. toteutettavien kyselyiden osana.

Uuteen va-tietojärjestelmään tulee mahdollisuus tallentaa hakijaa koskevia tietoja tai siirtää näitä tietoja muiden viranomaisten järjestelmistä. Hakijan tietoja voidaan hyödyntää eri hakujen yhteydessä ja niitä ei tarvitse pyytää erikseen. Eri va-viranomaisten pyytämien tietojen tulisi olla yhteneväisiä. Tutkiavustuksia.fi-palvelu sisältö määräytyy hakuilmoitusten perusteella.

Kirjapitoon liittyy myös muita haasteita, joita tunnistettu kuntajaoston aikaisemmissa selvityksissä mm. investointiavustuksien kirjaukset, kirjanpidon tilien sisältö ja sektoriluokitus. Valtion kirjanpitoon liittyvät menettelyt eivät kuulu kuntajaoston tai VA-hankkeen toimivaltaan. Havaituista kehittämistarpeista tehdään aloitteita ohjausryhmälle, joka päättää asian etenemisestä. Seuraavaan kuntajaoston kokoukseen valmistellaan aloite valtion kirjanpidon ja maksatusprosessin kehittämisestä.

Todettiin tiedoksi kuntien konsernirakennetta koskeva uusi raportti tutkiahallintoa.fi-palvelussa. Raportissa on julkaistu kuntataloustietovarantoon kerätty TOLT-aineisto. Aineistossa on vähäisiä korjaustarpeita koskien alle 20 prosentin osuuksia tytär- ja osakkuusyhteisöistä, kuntien osuuksia kuntayhtymistä sekä omistusosuuksia koskevista prosenteista. Tiedote uudesta raportista julkaistaan lähipäivinä.

8 Eri valtionavustusten rooli kuntien ohjauksessa ja rahoituksessa

Todettiin tiedoksi kuntatoimijoille maksetut yleisavustukset (liite 5). Yleisavustuksia myönnetään vähän. Erityisavustukset ovat yleisempi rahoitusmuoto. Keskusteltiin yleisavustuksien ja valtionosuuksien välisestä rajanvedosta sekä yleisavustuksien ja erityisavustuksien välisistä ehdoista. Yleisavustukset mahdollistavat ehkä väljemmät avustusehdot kuin erityisavustukset, joilla ohjaaminen on tarkempaa. Käytetty terminologia on epäselvää ja aina käy ilmi, mistä

avustusmuodosta on kyse. Keskusteltiin myös voisiko olla lisäksi muita rahoitusinstrumentteja käytössä erityistilanteissa, kuten koronaan liittyvissä avustuksissa.

Erityisavustuksista on muotoutunut myös pysyvän toiminnan rahoitusmuoto esim. nuorispuolen avustuksissa. Erityisavustuksilla on haluttu varmistaa rahoitus tehtävien hoitoon, joihin ei välttämättä rahoitusta kohdennettaisi. Erityisavustuksilla rahoitettuun toimintaan liittyy erillislainsäädäntöä, jota kuntien täytyy noudattaa saadessaan rahoitusta kyseiseen toimintaan. Tehdyn kartoituksen perusteella vaikuttaa, että yleisavustuksia käytetään kuntakonserniin liittyvien toimijoiden rahoittamiseen tai kuntaa suurempien kokonaisuuksien rahoittamiseen. Eri rahoitusmuotoihin liittyvillä kysymyksillä on liittymäpintaa myös tulevaisuuden kunta- ja poliittikatyöhön.

9 VA hankkeen tilanne

Todettiin tiedoksi hankkeen viestintään liittyvät suunnitelmat ja toimenpiteet (liite 6). Hankkeessa on päivitetty viestintäsuunnitelmaa, määritelty eri viranomaisten viestinnän rooleja, tehtäviä ja käsitteitä. Työn alla on uusia viestintäkeinoja mm. uutiskirje, esite ja TEAMS-tapaamiset. Hankkeen viestintätyöllä tuetaan eri toimijoiden omaa viestintää. Kuntajaoston osalta tukeudutaan hankkeen tarjoamiin viestintäkeinoihin.

10 Sidosryhmähankkeiden tilanne

Todettiin tiedoksi sidosryhmähankkeiden tilanne. Kuntapolitiikan tulevaisuustyö on käynnistynyt vuoden alussa ja tällä hetkellä ei ole vielä tuloksia. Kuntapolitiikan tulevaisuudesta on valmistunut yksi kolumni. Rinnalla on menossa TEAS-rahoitteinen tutkimushanke, jossa tarkastellaan kunnallisen itsehallinnon ja perusoikeuksien välistä suhdetta. Kuntien ohjausta käsitellään tämän kevään aikana. Toukokuussa tarkastelussa on valtionavustuksiin liittyvään problematiikkaa. Kuntajaoston tekemää työtä hyödynnetään hankkeessa. Kuntapolitiikan tulevaisuutta koskien tulossa on myös erilaisia tilaisuuksia.

SOTE-uudistus on valiokuntakäsittelyssä.

11 Muut asiat

Mahdollisesti muita esille tulevia asioita ei ollut.

12 Seuraava kokous

Kuntajaoston seuraava kokous pidetään 22.4.2021 klo 12.00-14.00, TEAMS. Seuraavan kokouksen esityslistalla: Eri valtionavustusten roolit kunnan toiminnan ohjauksessa, kartoituskyselyjen sisältö ja kuntaseminaari, aloite maksatus- ja kirjanpito-prosessin kehittämisestä.

13 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.00

Pöytäkirjan vakuudeksi,

Ulla Suomela, erityisasiantuntija, kuntajaoston sihteeri

Liitteet	-
Jakelu	Kuntajaoston jäsenet
Tiedoksi	Ohjausryhmä Hankeikkuna